

OP VERKENNING 6

HANDLEIDING IN HET VERKEER

Jeroen Reumers
Stefaan Casier

 van in

Naam:

Klas:

 VSV
IEDEREEN MEE
VOOR VEILIG VERKEER

Op verkenning in het verkeer leerjaar 6 bestaat uit:

- een themaschrift
- een handleiding
- een prentenset
- digitale ondersteuning
 - Bingel Plus
 - Bingel Start

Een volledig productoverzicht vind je op www.opverkenning.be.

Auteur: Jeroen Reumers
Coördinator: Stefaan Casier

Fotokopieerapparaten zijn algemeen verspreid en vele mensen maken er haast onnadenkend gebruik van voor allerlei doeleinden. Jammer genoeg ontstaan boeken niet met hetzelfde gemak als kopieën. Boeken samenstellen kost veel inzet, tijd en geld. De vergoeding van de auteurs en van iedereen die bij het maken en verhandelen van boeken betrokken is, komt voort uit de verkoop van die boeken. In België beschermt de auteurswet de rechten van deze mensen. Wanneer u van boeken of van gedeelten eruit zonder toestemming kopieën maakt, buiten de uitdrukkelijk bij wet bepaalde uitzonderingen, ontnemt u hun dus een stuk van die vergoeding. Daarom vragen auteurs en uitgevers u beschermde teksten niet zonder schriftelijke toestemming te kopiëren buiten de uitdrukkelijk bij wet bepaalde uitzonderingen. Verdere informatie over kopieerrechten en de wetgeving met betrekking tot reproductie vindt u op www.reprobel.be. Ook voor het onlinelesmateriaal gelden deze voorwaarden. De licentie die toegang verleent tot dat materiaal is persoonlijk. Bij vermoeden van misbruik kan die gedeactiveerd worden. Meer informatie over de gebruiksvoorwaarden leest u op www.diddit.be.

© Uitgeverij VAN IN, Wommelgem, 2020

De uitgever heeft ernaar gestreefd de relevante auteursrechten te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Wie desondanks meent zekere rechten te kunnen doen gelden, wordt verzocht zich tot de uitgever te wenden.

Copyrights:

- Filmpje bij Les 2 'Het geheim van de surplace' © Sportstaat
- Filmpje bij Les 3 'Het fietsbrevet goud - De vijf vaardigheden' © VSV
- Filmpje bij Les 3 'Kijk uit voor prioritaire voertuigen' en bij Les 6 'Kijk uit: Tien jaar quasi absolute voorrang aan rechts' © Vlaams Gewest, Brussels Hoofdstedelijk Gewest) (via het YouTube-kanaal van 'Kijk Uit': www.youtube.com/playlist?list=PL0185E339B2512C7D)
- Filmpje bij Les 4 'Het voetgangersbrevet goud - De vijf vaardigheden' © VSV
- Filmpje bij Les 8 'Top 6 Self Driving Delivery Robots 2019' © TerkRecoms
- Filmpje bij Les 10 'Appen en bellen op fiets niet meer mogelijk: mobiel blokkeert' © Omroep Gelderland

Eerste druk 2020
ISBN 978-90-306-9465-6
D/2020/0078/12
Art. 593193/01
NUR 193

Concept binnenwerk: HarderBetterFasterStronger
Concept cover: D'hondt-Ravijts
Beeld cover: La Mancha
Opmaak: Bananas.net
Tekeningen: Dirk Vandamme en Jonas Van de Vyver

Domein(en): ruimte - verkeer

Onderwerp: voorbereiding fietsexamen

Lesduur: 150 minuten

LEERPLANDOELLEN

Bij het onlinelesmateriaal vind je een overzicht met alle leerplandoelstellingen per les.

MATERIAAL

Voor elke leerling

- themaschrift p. 24-25
- eigen fiets
- fluohesje met rugnummer
- fietshelm

Voor de leerkracht

- bordboek
- bordles
- downloadbare fietsfiche
- kopieerbladen p. 24-28 (observatiefiches)
- prentenset: prent 14, 21

Voor de klas

- extra begeleiding

TIP

Geef de leerlingen een brief mee naar huis waarin je de ouders om toestemming vraagt voor deze fietsopdracht.

Het doel van de les

In deze les ...

- leg ik zelfstandig met de fiets een parcours af.
- kan ik fietsend links en rechts afslaan op een kruispunt met en zonder voorrangsborden.
- kan ik fietsend inhalen en voorbij een hindernis rijden.
- weet ik dat het verkeer risico's inhoudt en daarom probeer ik oogcontact te maken met andere weggebruikers.

Vorbereiding

Voor de leerkracht

- Open de ontdekplaat door op de link in het bordboek te klikken.
- Stippel een route in de schoolomgeving uit waarmee de leerlingen de vijf vaardigheden kunnen oefenen. Een route van 2 à 3 kilometer volstaat.
- Voorzie rugnummers.
- Voorzie extra fluohesjes.
- Download de fietsfiche en vul ze aan met schooleigen afspraken.
- Spreek (groot)ouders of collega's aan om je te helpen bij het begeleiden en evalueren van de leerlingen. Brief op voorhand de route en overloop samen de observatiefiches (kopieerbladen p. 24-28). Vertel dat de fietsende leerlingen rugnummers zullen dragen.

Beschouw deze les als een voorbereiding op het fietsexamen van de VSV.
www.hetgrotefietsexamen.be

Suggestie: splits de les eventueel op in drie delen.

In het eerste deel doe je de fietscontrole (zo hebben de leerlingen de kans om hun fiets in orde te brengen). In het tweede deel laat je de leerlingen kennismaken met het parcours en met de vaardigheden en in het derde deel volgt het echte fietsexamen.

Voor de leerlingen

Laat de leerlingen hun fiets, fietshelm en fluohesje meebrengen. Moedig hen aan om met de fiets naar school te komen. Bedenk oplossingen voor wie dat niet lukt.

themaschrift p. 24

TIP

Denk na over de manier waarop alle leerlingen helpen bij het controleren.

themaschrift p. 25

TIP

Geef een print van de route mee naar huis. Zo kunnen ouders met hun kind oefenen.

Start (5 min.)

Projecteer de ontdekplaat.

Klik op het logo van VSV om in te zoomen op de hotspot van deze les. Laat meningen, gevoelens en leerinhoud in een gesprek aan bod komen.

Vandaag leren we hoe je met de fiets een route correct kunt afleggen. We herhalen de verschillende vaardigheden die je moet kennen voor het fietsexamen en verkennen het parcours. We staan stil bij de voorrangsregels voor bijzondere voertuigen.

Kern en verwerking (140 min.)

Een veilige fiets

Laat de leerlingen tot het besef komen dat fietsen enkel kan als je fiets helemaal in orde is. Leerlingen voorspellen in hoeverre hun fiets in orde is. Bij **opdracht 1** kleuren ze de bolletjes rood of groen (niet in orde of in orde). In een tweede fase haal je de fietsen erbij. Spreek af wie welk onderdeel inspecteert. Noteer de namen bij de opdracht in het themaschrift.

Verdeel de klas in twee groepen.

Groep 1 voert de controle uit. Spreek af wie welk onderdeel inspecteert. Laat de leerlingen met elkaar afspreken hoe ze bijvoorbeeld de achterrem of bel gaan controleren. De leerlingen van groep 2 noteren de namen van de controleurs in hun themaschrift. Ze laten hun fiets controleren en vullen opdracht 1 verder aan.

Wissel nadien de groepen om.

Laat de leerlingen met elkaar afspreken hoe ze bijvoorbeeld de achterrem of de bel gaan controleren.

Bespreek de resultaten klassikaal en laat bij **opdracht 2** noteren hoe ze bepaalde gebreken kunnen oplossen.

- *Wiens vader of moeder kan een rem herstellen?*
- *Is het draadje van het licht los, of moet je het vervangen?*
- *Is het voldoende om de bel te smeren? Hoe doe je dat?*

De theorie

Projecteer de belangrijkste fietsvaardigheden. Beperk je tot de onderstaande vijf. Zo blijft het voor de leerlingen overzichtelijk.

- 1 Rechts op de rijbaan fietsen
 - Snijd geen bochten af.
 - Houd afstand van geparkeerde wagens.
- 2 Rechts afslaan
 - Kijk goed links en rechts en houd rekening met zowel achteropkomend verkeer als tegenliggers.
 - Kijk over je linkerschouder.
 - Kondig je manoeuvre aan door je rechterarm uit te steken.
 - Minder snelheid en neem een korte bocht met twee handen aan het stuur.

themaschrift p. 25
kladpapier

TIP

Personaliseer je bordles met deze route.

3 Links afslaan

- Kijk goed links en rechts en houd rekening met zowel achteropkomend verkeer als tegenliggers.
- Verleen zo nodig voorrang aan rechts.
- Kijk over je linkerschouder.
- Kondig je manoeuvre aan door je linkerarm uit te steken.
- Neem een wijde bocht met twee handen aan het stuur.
- Kom opnieuw aan de rechterkant van de rijbaan uit.

4 Langs een hindernis rijden

- Vertraag eerst even.
- Kijk daarna goed over je linkerschouder.
- Alles veilig? Steek dan je linkerarm uit.
- Breng beide handen weer aan het stuur vlak voordat je de hindernis voorbijrijdt.
- Ga opnieuw aan de rechterkant van de baan fietsen zodra je de hindernis voorbij bent.

5 Voorrang verlenen

- Rijd rechts op de rijbaan.
- Vertraag, kijk en maak oogcontact.
- Stop indien nodig om voorrang te verlenen.

Vorrangsregels voor bijzondere voertuigen:

- **Tram:** als het verkeer niet geregeld wordt door een agent of verkeerslichten, dan heeft de tram altijd voorrang. Dat geldt als je als voetganger, fietser of automobilist op de weg bent. Het maakt zelfs niet uit of de tram van rechts of van links komt. De voorrang van de tram geldt zelfs als hij stilstand en weer in beweging komt.
Sterker nog, zelfs als er een zebrapad over de tramsporen loopt en jij je als voetganger daarop bevindt, moet je voorrang geven aan de tram.
- **Bus:** als de buschauffeur een halteplaats verlaat die gelegen is binnen de bebouwde kom, dan moet je voorrang verlenen aan de bus. Een vereiste is wel dat de buschauffeur zijn richtingaanwijzer gebruikt. Als de bus een halteplaats verlaat die gelegen is buiten de bebouwde kom, geldt deze voorrangsregel niet.
- **Prioritaire voertuigen** hebben altijd voorrang.

Sluit de theoretische fase af met **opdracht 3** waarbij de leerlingen de situaties nogmaals in hun hoofd en op papier uitvoeren.

Heb aandacht voor de logo's rond oogcontact en de dode hoek. Herhaal die twee items. Laat leerlingen vertellen en elkaar tips geven.

De praktijk

Herhaal de vijf vaardigheden in een beschermde omgeving. Geef de leerlingen de kans om de vaardigheden nogmaals zelfstandig te oefenen vooraleer ze de straat op gaan.

Vorbereiding grote fietsexamen:

Overloop het parcours dat gefietst zal worden op het grote fietsexamen.

Benoem de vijf vaardigheden (zie hierboven) en geef op de kaart aan waar de leerlingen gecontroleerd worden. Laat fluoeshesjes en helmen klaarleggen.

kopieerbladen p. 24-28

TIP

Durf duidelijke taal te gebruiken. Het gaat immers over de toekomstige veiligheid van de leerlingen.

themaschrift p. 25

TIP

Kies ervoor om dit schriftelijk te laten beantwoorden. Zo vermijd je groepsdruk.

Spreek met de leerlingen af dat ze elkaar niet mogen voorbijsteken en in een rustig tempo moeten rijden. Wijs op het belang van deze les. Het is een voorbereiding op het officiële fietsexamen.

Fiets samen met de leerlingen het parcours en stop bij elk punt waar ze een vaardigheid moeten tonen. Bespreek de vaardigheid en geef een aantal aandachtspunten mee.

Het grote fietsexamen:

- De leerlingen staan (op nummer) klaar om het parcours af te leggen.
- Ze vertrekken met een tussentijd van twee minuten.
- Ze leggen het parcours zelfstandig af.
- Begeleiders controleren op de afgesproken punten.

Evaluatie:

- *Wie scoorde op welke plaats niet goed?*
- *Wat kun je daaraan doen?*
- *Was de voorbereiding oké?*

Afronding (5 min.)

Werk **opdracht 3** verder af. Laat de vaardigheden die ze op straat uitvoerden aanduiden.

Evalueer de les met deze vragen en trek er lessen uit voor volgend schooljaar.

- *Hebben we het goed aangepakt?*
- *Heeft oefenen zin?*
- *Waren er voldoende begeleiders?*
- *Wat doen we volgend jaar anders?*

Het grote fietsexamen

Het Grote Fietsexamen is een praktijkexamen waarin we testen of de kinderen uit het zesde leerjaar klaar zijn om veilig en zelfstandig in het verkeer te fietsen.

Vijf vaardigheden worden getest:

- 1 rechts op de rijbaan fietsen
- 2 rechts afslaan
- 3 links afslaan zonder voorsorteren
- 4 langs een hindernis fietsen
- 5 voorrang verlenen

Deze vaardigheden kunnen worden aangevuld met extra vaardigheden afhankelijk van de schoolomgeving.

Je kunt het zesde leerjaar inschrijven op www.hetgrotefietsexamen.be. Zo krijg je een gratis pakket met flyers voor de ouders, een klasposter, fietscontrolekaarten, brevetten en reflecterende stickers voor de leerlingen en een handleiding om het fietsexamen te organiseren. Het examen mag je organiseren op een dag naar keuze. Na afloop kun je voor elke leerling een diploma op naam downloaden, waarop eventuele werkpunten vermeld staan.

Verwachtingen leerkracht:

- Een kleine kerngroep samenstellen (agent, verkeersouder, leerkracht ...).
- Samen de route rond de school uitstippelen waarin de verschillende vaardigheden aan bod komen.
- Een datum prikken waarop het fietsexamen georganiseerd wordt.
- Het fietsexamen bekendmaken (ouders informeren, gemeentebestuur inlichten, eventueel signalisatie aanbrengen).
- De namen van de leerlingen invullen op het online dossier + evalueren + diploma's downloaden (Fietsbrevet Goud).

Bron: VSV

LES 12 Voorbereiding fietsexamen

In deze les ...

- leg ik zelfstandig met de fiets een parcours af.
- kan ik fietsend links en rechts afslaan op een kruispunt met en zonder voorrangsborden.
- kan ik fietsend inhalen en voorbij een hindernis rijden.
- weet ik dat het verkeer risico's inhoudt en daarom probeer ik oogcontact te maken met andere weggebruikers.

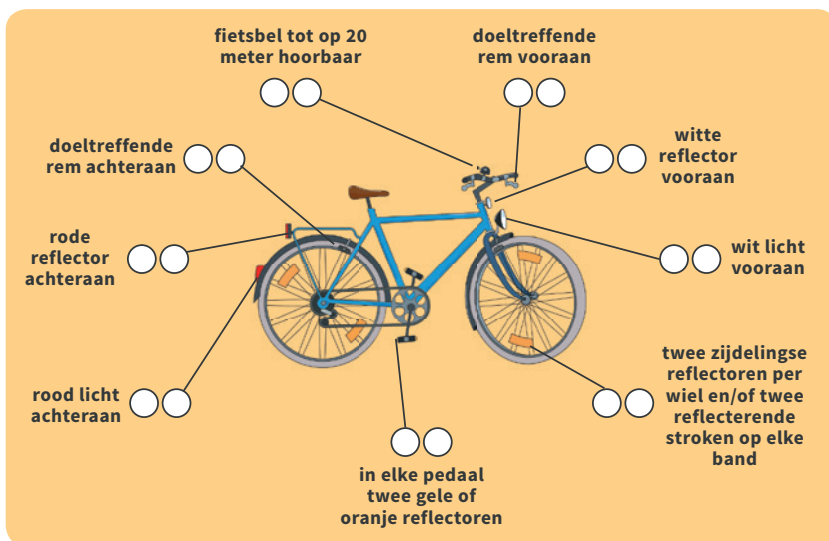
1 Fietsen met een veilige fiets

a Schat in in hoeverre je fiets in orde is. Kleur het eerste bolletje:

- als je **denkt** dat dit in orde is.
- als je **denkt** dat dit niet in orde is.

b Controle! Kleur het tweede bolletje:

- als het **na controle** in orde bleek.
- als het **na controle** niet in orde bleek.

Wie voert de controle uit? Noteer de namen.

.....	controleren de achterrem.
.....	controleren de voorrem.
.....	controleren de rode reflector en het rode licht achteraan.
.....	controleren de witte reflector en het witte licht vooraan.

..... controleren de twee reflectoren in het wiel en/of de reflecterende strook op de band.
 controleren de bel die tot op 20 meter hoorbaar is.
 controleren de gele reflectoren in de pedalen.

Mijn score:

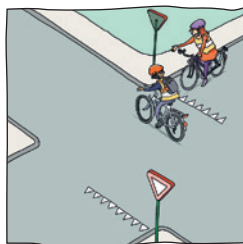
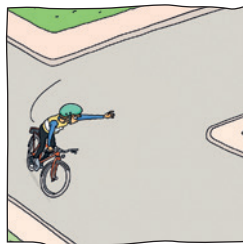
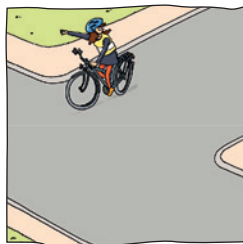
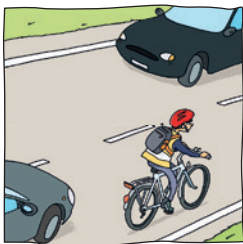
9/9 Mijn fiets is tiptop in orde.	5/9 Mijn fiets is onveilig.
8/9 Ik zorg voor de kleine aanpassing.	4/9 Mijn fiets is echt onveilig.
7/9 Dit regel ik wel.	3/9 Met deze fiets rijd ik beter niet meer.
6/9 Hier is nog werk aan!	2/9 Dramatisch!

2 Noteer wat je onderneemt om bij de volgende controle een 9 op 9 te halen.

.....

3 Voer de vijf vaardigheden uit. In je hoofd, op papier en op straat.

Kleur de rand als je de opdracht hebt uitgevoerd.

Heb aandacht voor ...

